

Mang Viên Long

Hỏi lại chính mình

(Tuyển tập truyện ngắn mini)

Phần I

1. Sâu kín

Ông giáo Kiên đã mất cách đây gần mười năm. Ông là một người thầy mẫu mực, là một người cha luôn chăm lo cho tương lai của các con.

Một hôm, Vĩnh - con trai ông - tình cờ mở tủ sách cũ của ông. Anh thò tay rút một cuốn sách. Đó là cuốn “Sáu Cửa Vào Động Thiếu Thất” của Bồ Đề Đạt Ma.

Giữa sách, Vĩnh thấy một phong thư của cô Diệu Thuần ở Gò Vấp. Mở thư ra xem, anh thấy có gạch dưới mấy chữ “...Chúc anh chị hạnh phúc”. Bên cạnh, nét chữ của cha anh viết vẫn còn đậm nét : “Xin cảm ơn ! Điều ấy, dường như khó có được trong kiếp này...”.

2. Điều còn đọng lại

Năm 1977, sau ngày giải phóng hai năm. Hạo có việc cần phải đi Tây Sơn, về muộn. Xe chỉ đến cầu Bà Gi.

Đứng trên đường đón xe, có một cô gái dáng dấp rất tiểu thư.

Đường vắng.

Trời tối.

Mưa to.

Xe hiếm, tuy lúc ấy chỉ mới bảy giờ

Hạo quay lại đề nghị

- Hay là ta cùng đi bộ ?

Nhìn quãng đường dài tối thui, tràn ngập nước - cô gái có vẻ do dự.

Hạo im lặng, một mình bước đi.

Cô gái lẻo đẻo theo sau.

Cả hai đội mưa đi giữa đường lộ vắng, tối om. Vì mang guốc cao gót, cô gái vấp ngã nhiều lần. Hạo lại lên tiếng đề nghị cầm hộ đôi guốc, để cô gái có thể giữ hai ống quần ướt sũng.

Họ cùng nhau đi trong mưa và gió, mà có lẽ, cả hai đều không cảm thấy lạnh.

Về đến gần thị trấn, đến một ngã rẽ, cô gái hỏi xin lại đôi guốc : “Anh cho em xin...”.

Từ đêm hôm ấy, Hạo không thể nào gặp lại cô gái, vì anh không nhìn rõ mặt và không hề biết tên của cô ta là gì.

Nhưng bù lại, anh có một niềm hạnh phúc lớn lao : Hạo luôn cảm thấy ấm áp và một nỗi vỗ về dịu dàng, mỗi khi nhớ lại cho dầu đã gần ba mươi năm...

3.

Khúc thịt mỡ

Căn phòng trọ của tôi gần nhà một cặp vợ chồng trẻ, họ vừa có một đứa con đầu lòng bốn tuổi.

Họ sống với nhau vui vẻ, đầm ấm, tuy là người lao động nghèo : Người chồng trước là võ sĩ, nay đập xích lô. Cô vợ trước là thợ may, nay buôn bán rau quả ở chợ.

Một buổi chiều cuối tháng ba, nghe tiếng la ó ồn ào của cặp vợ chồng trẻ, tôi đẩy cửa bước ra sân. Cô vợ đã chạy sang sân nhà tôi nhờ can thiệp.

Người chồng vẻ mặt hằm hằm, tay cầm khúc cây chạy theo.

Tôi nghiêm giọng :

- Có chuyện gì vậy ?

Cả hai im lặng.

- Việc gì ? Chú góp ý được không ?

Họ vẫn đứng yên. Đưa mắt nhìn nhau

Tôi đến bên người chồng, lấy lại khúc cây trên tay cậu ta.

Người chồng lăm bằm, giọng vẫn còn tức giận :

- Đã hai ngày rồi, dọn mua một khúc thịt mỡ mà không chịu mua...

1979

Mang Viên Long

4.

Má gọi

Tôi chỉ được sống bên mẹ vồn vện có tám năm. Ở tuổi này, tôi chỉ biết Mẹ qua tiếng gọi mà thôi. Bên trong tiếng Mẹ ấy, tôi không có chút suy cảm gì nữa.

Năm tôi lên bảy tuổi, bà đau nặng, nằm liệt giường. Bà bị bệnh lao phổi.

Thời ấy - 1950, trong vùng kháng chiến, làm gì có được một viên thuốc kháng sinh. Bà nằm yên trong một gian nhà cách biệt ba anh em tôi. Nằm một chỗ trong căn buồng tối, bệnh tình ngày càng nặng, không có chút hy vọng kéo dài thêm cuộc sống, nên bà thường nhờ người giúp việc gọi tôi đến bên bà. Bà chỉ nhìn tôi. Hỏi tôi đôi câu bang quơ. Rồi bà nói : “Thôi, con đi chơi đi...”. Sau lời nói ấy, tôi hình như thấy được nét mặt vui tươi, rạng rỡ của bà !

Một hôm, đang mải mê chơi vự, bà giúp việc đến kéo tay tôi :

- Má gọi kìa...

Dĩ nhiên là tôi thích chơi, hơn là trở về. Tôi chần chừ mãi, không chịu bỏ cuộc chơi.

Bà giúp việc phải quay lại gọi lần nữa, tôi mới chịu chia tay lũ bạn.

Tôi chạy một mạch về nhà, nhưng đứng ló thụt ở cửa buồng.

Bà nhận ra tôi, lên tiếng :

- Lại đây với má...

Tôi vẫn đứng yên. Bóng tối và hơi lạnh của căn buồng luôn đóng kín các cửa sổ, làm tôi sờ sợ. Nghĩ đến dáng bà gầy khô, tóc rụng chỉ còn lưa thưa ngả bạc, tôi lại cảm thấy lo lo...

- Lại đây con ! - Tiếng bà lại vang lên.

Tôi bước nhẹ nhẹ, rụt rè.

- Con cũng sợ má sao ?

Tôi giật mình :

- Không, con đâu có sợ !...

Hơn năm chục năm qua, tôi chỉ mong đợi một lần “Má gọi” mà không bao giờ có được ! Mọi việc đều đi qua đời ta chỉ một lần...

5.

Đi xem bói

Ở núi Vạc có một ông thầy xem bói quẻ được tiếng đồn là rất giỏi. Khách của ông gồm nhiều thành phần, mọi lứa tuổi.

Hải chiều ý Thiên Kim cùng nàng đến xem thử, vì có nhiều thầy đã bảo với nàng “tuổi hai đứa rất xung khắc !”.

Sau khi đưa mấy đồng xu cho Thiên Kim thả vào đĩa, hỏi thêm ngày tháng năm sinh, ông cúi đầu vào trang sách cũ đã nhàu nát, bỗng cười lớn :

- Đại cát, đại cát ! Hãy làm đám cưới ngay đi...

Hải lễ phép :

- Thưa thầy, từ sáng đến giờ cháu lắng nghe, gặp ai thầy cũng reo “Đại cát, đại cát...” là thế nào ?

Hạ cặp kính lão xuống, ông nhìn vào mắt Hải :

- Điều quan trọng là phải nói câu ấy với niềm tin mãnh liệt, cháu à !

6.

Không có gì khác

Thuở trước, Ngạn là giáo sư dạy Văn. Bây giờ , ông là thợ sửa kính đeo mắt.

Ông cho là người ta chỉ có quyền năng ở hiện tại, còn tương lai thì không.

Có khách hàng biết rõ quá khứ của ông, hỏi :

- Tôi biết bác trước đây làm thầy nay làm thợ, bác có thấy gì khác không ?

- Tôi chưa hề nghĩ tới điều ấy !

- Sao lại không ? “Thầy” và “Thợ” khác nhau kia mà ?

- Đó là khác cái tên gọi, chứ con người đâu có gì khác ! Người đời khổ đau nhiều, vì “thấy” nhiều cái khác nhau quá ! Tất cả chỉ là phương tiện để kiếm cơm áo thôi mà !

Người khách im lặng

Mỉm cười

Hỏi lại chính mình

Phần II

7.

Thăm bạn

Mân từ quê vào thành phố thăm con, sẵn dịp ghé thăm người bạn học cũ thời sinh viên, nay đang làm phó chủ tịch quận.

Anh chọn gần giờ nghỉ trưa mới tìm đến. Mân nhấn nút chuông. Người giúp việc ra mở cổng, hỏi :

- Thưa ông, ông tìm ai ? Có việc gì ?
- Tôi muốn gặp anh X.

Cha của người bạn tiếp Mân ở phòng khách sang trọng. Ông nhìn Mân, hỏi :

- Cháu tìm X để xin việc gì ?
- Thưa Bác - Mân gượng cười - chỉ thăm hỏi thôi ạ !

Vợ người bạn tha thướt mang bộ bình trà lên, ngồi vào chiếc ghế salon đối diện Mân, giọng nhợt nhạt :

- Anh nhờ anh X giúp việc gì ạ ?

Mân lại cười :

- Bạn học cũ, lại đồng hương. Chỉ ghé thăm thôi mà !

- Thế thì buổi trưa anh ấy mệt, không nói được câu nào đâu !

Mân đứng dậy, xin cáo từ. Ra khỏi cổng, anh nghĩ rằng, từ nay, anh mất hẳn một người bạn thân thiết bấy lâu...

8.

Con ma đói khát

Bà chủ hiệu may thời trang đã trên 50 t, nặng nề đòi chồng ký vào đơn xin ly hôn do bà viết sẵn.

Người chồng điềm nhiên hỏi :

- Ai đã bày cho em làm việc này ?

- Không thằng nào cả !

- Vậy ly hôn rồi, em sẽ được gì ?

- Được sung sướng, tự do...

- Bao nhiêu năm ?

Người vợ im lặng.

Giọng người chồng trầm thấp :

- Như gia đình ta, nhiều người ao ước mà không được. Em vẫn thấy chưa đủ sao ?

- Chưa đủ !

- Vẫn còn thiếu ?

- Còn thiếu...

Người chồng thở dài :

- Tiếc thay, vậy thì em sẽ mãi mãi là con ma đói khát. Anh biết làm sao hơn !?

9.

Cá không đầu

Tí Hiền được mẹ dắt về quê thăm ông bà ngoại.

Một hôm, tọc mạch, nó giở chiếc lồng bàn đang đầy mâm cơm bà để dành phần cho ông.

Nó reo lên :

- Bà ơi ! Sao con cá không có đầu ?
- Bà ăn khúc đầu rồi, còn khúc mình để dành cho ông đó chứ !
- Cái đầu ngon lắm hả bà ? - nó lém lỉnh hỏi.

Bà cười :

- Không đâu, cái đầu nhiều xương, khó ăn. Dở chứ không ngon đâu !
- Bà ăn cái dở, để dành cái ngon cho ông hả ?
- Không phải vậy. Ông cũng thường ăn thịt mỡ ,để dành thịt nạt cho bà...

10.

Nhìn lại

Có thể nói, má tôi là người sạch sẽ nhất nước ! Bà luôn tắm gội, áo quần là ủi rất kỹ. Mỗi lần bước ra khỏi nhà đều son phấn, nước hoa, kẹp cài chu đáo. Bà ưa trách ba tôi lười xùi, xuềnh xoàng, có lần lớn tiếng bảo : “Ông ăn ở mất vệ sinh quá !”

Ba tôi chỉ cười.

Ông điềm tĩnh nói :

- Giá ngày nào em cũng nhìn lại “Tâm” mình, như nhìn vào gương soi, dầu chỉ một thoáng thôi, thì gia đình ta hạnh phúc biết chừng nào !

Mang Viên Long

11.

Báu vật

Bảy người con, ba trai - bốn gái và bảy cháu nội ngoại bu quanh giường của

người cha, người ông đang hấp hối.

Ông già tuy đã gần tuổi 90, như ngọn đèn đã cạn dầu, nhưng trông đáng vẻ - nhất là gương mặt ông - thật trầm tĩnh, an nhiên, chờ đợi giây phút đi xa.

Các con cháu ông đều tỏ ra rất xót xa, đau lòng, khi nhìn thấy cha đang đi dần vào cõi chết !

Người con trai trưởng kề sát tai ông, nói :

- Thừa cha, trước lúc vĩnh biệt chúng con, cha có điều gì cần dạy bảo thêm không ạ ?

Ông lão gắng mở đôi mắt đã mờ đục, giọng yếu ớt :

- Cha có một báu vật muốn chia đều cho các con...

Người con gái út nói :

- Báu vật ấy cha để ở đâu ạ ?

Ông lão mở to đôi mắt nhìn bảy người con và bảy cháu nội ngoại lần cuối, giọng thì thầm :

- Các con hãy luôn nhớ đừng bao giờ được nói câu “Tôi không muốn như thế này !” như mẹ các con vẫn thường nói lúc còn sống nhé !

12.

Sự đổi thay màu nhiệm

Sơn và Thành là đôi bạn thân, rất thân. Họ luôn gần gũi, chia sẻ từng nỗi buồn vui, tâm sự cùng nhau mọi điều không hề giấu diếm. Tuy vậy giữa họ vẫn có điều khác biệt lạ lùng : Sơn thì rất sợ người chết, sợ nhìn thấy người chết, nhất là chết vì tai nạn. Còn Thành, chàng ta lại rất ngại người sống, luôn e dè và có gì hình như là sợ hãi mỗi khi tiếp xúc với người lạ !

Lần đầu tiên Thành thấy Sơn không còn biết sợ người chết nữa : Cách đây gần hai năm, Sơn đã làm lễ đính hôn cùng Kim Ngân. Ngân đẹp. Thuỳ mị.

Trước ngày cưới một tháng, cô bạn chở Ngân về thành phố thăm chơi, sẵn dịp mua sắm thêm ít đồ cần thiết cho ngày cưới. Vòng về, một xe khách giành đường, đã va quệt vào xe gắn máy của cô bạn. Hai người đều bị hất tung xuống đường. Cô bạn được chở vào bệnh viện cấpm cứu. Kim Ngân đã tắt thở.

Sơn và Thành kịp đến nhà Ngân khi nàng đã được đặt nằm ngay ngắn trên chiếc đi văng, người phủ kín một tấm drap trắng, chờ giờ khám liệm. Sơn chạy thốc vào nhà như cơn gió, đưa tay kéo tấm chăn che mặt người yêu, anh như muốn đổ xuống. Kim Ngân nằm im. Sơn cúi xuống hôn lên trán và đôi mắt Ngân khép kín. Anh làm các động tác ấy một cách khẽ khàng, cẩn trọng như sợ đánh thức người yêu dậy ! Kim Ngân vẫn nằm đó, khuôn mặt im vắng và lạnh lẽo. Trông nàng hiền từ biết bao !

Sơn sững sờ đứng chôn chân bên cạnh nàng cho đến giờ khâm liệm, người cha của Ngân phải đưa anh ra phòng khách. Suốt giờ làm lễ, anh đứng phía đầu quan tài, mở nắp kính, chăm chăm nhìn xuống gương mặt Kim Ngân hiện lên như từ cõi nào thật xa... Gương mặt yêu dấu ấy, con người yêu quý ấy đang chìm sâu trong giấc ngủ biền biệt nghìn trùng.

Ngày hôm sau, Thành một mình đến thăm cô bạn của Kim Ngân đang còn được điều trị ở bệnh viện. Thành đã gặp, và nói chuyện với cô bạn không chút e dè. Hỏi thăm, anh mới hay cô ta là chị em bạn dì với Kim Ngân, vừa từ Hà Nội vào thăm chơi nhân dịp nghỉ hè> Cô bé hiền, co ro như một cánh chim.

Đều đặn mỗi ngày, Thành đều có mặt bên giường cô bạn. Khi đến với túi cam, hộp sữa, hay vài đóa hoa hồng...

Sơn và Thành vẫn luôn gặp nhau. Ngồi với nhau bên tách cà phê buổi sáng, dù không hề nói ra, nhưng cả hai đều nhận biết, trong lòng mình, đời mình đã bắt đầu có sự đổi khác : Màu nhiệm thay, Tình Yêu !

13.

Chuyện xưa

Thầy Nguyễn Văn Hề dạy tôi năm lớp Nhất (lớp Năm bây giờ). Không hiểu sao, thầy rất thương yêu tôi.

Một lần, giờ dạy “học thuộc lòng” bài “Mẹ Tôi” của nhà thơ Anh Thơ. đến đoạn :

... :”Hình bóng mẹ tôi chữa xóa mờ

Hãy còn mừng tượng lúc vào ra

Nét cười đen nhánh sau tay áo

Trong nắng trưa hè, trước giậu thưa”

Thầy hỏi :

- Tại sao tác giả lại tả “nét cười đen nhánh”, trò nào biết ?

Cả lớp im lặng.

Lần thứ ba. Thầy nói :

- Em nào giải thích được, sẽ cho ba điểm tốt !

Tôi vụt giơ tay. Đứng dậy, đồng dục nói :

- Thưa thầy, vì người mẹ ấy nhuộm răng đen ạ !

- Rất giỏi, sao trò biết ?

- Thưa thầy, mẹ em cũng nhuộm răng đen giống mẹ của Anh Thơ...

Từ dạo ấy, tôi luôn nhớ hàm răng đen của mẹ, đầu bà đã mất từ lúc 2 giờ sáng ngày 20/10/1952...

14.

Tại một tiệm sửa khóa

Cô gái trạc hai mươi tuổi đến một tiệm sửa khóa để làm thêm một chiếc chìa khóa xe Dream.

Cô vui vẻ hỏi :

- Bác ơi, bác sửa khóa làm chìa được bao nhiêu năm rồi, bác ?
- Có lẽ từ lúc cha mẹ cháu chưa gặp nhau...
- Lâu thế cơ à ? - Cô gái ngạc nhiên - Vậy bác làm được tất cả các loại chìa khóa chứ, bác ?
- Không đâu, cháu !
- Thế bác không làm được loại chìa nào ? - Cô gái tò mò.
- Chìa khóa mở trái tim...

Cô gái cười hồn nhiên :

- Khó lắm sao bác ?

Ông già ngược lên nhìn cô gái, mỉm cười :

- Không khó. Nhưng chìa khóa phải làm bằng vàng, có nạm hạt kim cương.
- Trong lúc bác chỉ có loại bằng đồng và sắt thôi, cháu à !

Hỏi lại chính mình

Phần III

17

Giấc Mơ Màu Nhiệm

Khoa học giải thích “Giấc mơ” là hoạt động ẩn tàng của tiềm thức. Nó thường xuất hiện bất ngờ trong giấc ngủ, nhất là khi có sự kích thích thích hợp của đời sống hiện tại. Tuy vậy, giấc mơ còn phản ánh phần nào dòng

chảy của tâm linh, của sự mầu nhiệm chưa có sự giải thích nào thỏa đáng. Trong suốt thời gian hơn năm mươi năm sau ngày mẹ tôi mất, tôi được ba lần nằm mơ thấy bà trong lúc tâm trí tôi hoàn toàn không hề nghĩ tới.

Năm tôi được 16 tuổi - nghĩa là khoảng 8 năm sau ngày bà mất - tôi bị bệnh sốt rét nằm liệt giường trong căn buồng tối. Không có một ai chăm sóc cho tôi, dầu tôi đang sống với người anh cả ! Con sốt kéo dài, tôi mê man nằm bất động, không hay biết gì nữa. Trong một giấc mơ ngắn vào buổi trưa, tôi thấy mẹ tôi về, cho tôi một trái cam tươi. Tôi sung sướng ăn hết quả cam bà cho, trong lúc bà nhìn tôi, mỉm cười hiền lành. Tôi hân hoan tột cùng.

Nhưng bà đã ra khỏi giấc mơ thật chóng vánh. Tôi thức giấc. Mở to đôi mắt, nhưng căn buồng tối om. Tôi cảm thấy người tôi bỗng khỏe hẳn, nhẹ nhàng. Đúng lúc cô y tá mang chiếc đèn dầu vào, chích cho tôi một mũi Quinine sau gần một tuần không có một viên thuốc. Tôi đã khỏi bệnh sau đó hai hôm...

Lần thứ hai, năm tôi 28 tuổi : Đang dạy học, tôi bị đẩy vào quân trường. Phải sống xa đời sống êm ả bên đám học trò, để sống gần với súng đạn, sự thù hận, chết chóc... Tôi vô cùng bàng hoàng, không tìm ra lối thoát. Một đêm nằm ngủ ở bãi tập, trong cơn mưa rả rích từ chiều, tôi đã được thấy mẹ tôi về. Bà nhìn tôi giây lâu, không nói năng gì, chỉ mỉm cười... Bà thoáng đến, rồi thoáng đi. Nhưng đã để lại cho tôi nhiều nỗi an ủi, và may mắn sau đó...

Lần thứ ba, giống như các đồng nghiệp có cùng cảnh ngộ, tôi lên đường học tập ở trại 53. Đời sống kham khổ. Lao động cật lực. Tương lai quả thật là mù mịt. Trong hoàn cảnh ngặt nghèo ấy, mẹ tôi đã đến... Bà đứng bên một đầu võng, khẽ đưa võng cho tôi, đôi mắt nhìn tôi đầy thương cảm. Chưa bao giờ tôi có được giây phút hạnh phúc tột cùng như thế. Chỉ thoáng qua thôi nhưng giấc mơ đã cho tôi niềm an lạc, những gặp gỡ hiền lành, để sớm được trở về với gia đình !

Ba lần mẹ tôi đã đến với tôi, trong ba bước ngoặt quan trọng trong đời. Đường như bà luôn theo dõi theo từng năm tháng của đời sống tôi, để có mặt kịp thời. Để an ủi. Để cứu vớt tôi. Cho tôi niềm tin yêu để tiếp tục đi hết quãng đời mình.

- Mẹ ơi ! Mẹ thiêng liêng và mầu nhiệm lắm. Tình thương yêu của mẹ thật vô bờ !

18. Con Nó Đã Biết Rồi

Sáng chủ nhật, cô giáo Hoàng có buổi dạy bồi dưỡng cho mười học sinh yếu tại nhà theo đề nghị của trường và hội cha mẹ học sinh lớp do cô làm chủ nhiệm. Nhưng cô lại buộc phải có mặt trong một buổi họp của họ tộc, cô không thể vắng mặt.

Hoàng dặn chồng :

- Anh ở nhà chơi với con, em đi dự cho có mặt một lát, em sẽ về sớm làm cơm. Cũng không muộn đâu !

Nàng quay lại bế đứa con trai đầu lòng lên 5, hôn lên má nó, giọng âu yếm :

- Con ở nhà chơi ngoan với ba, mẹ đi dự đám cưới nhà bác Lễ, sẽ mang quà về cho con nhé !

- Mẹ mang quà về cho cu Tí nghe mẹ !

Khi dắt xe ra đến cửa, Hoàng bỗng quay lại, dặn chồng :

- Học sinh đến, anh nói giúp là anh đau , đi khám bệnh nhé !

Khoảng nửa giờ sau, đám học sinh lần lượt đến, yên lặng ngồi vào bàn.

Chồng Hoàng dắt con lên, chưa kịp nói gì, thì có em đã đứng lên hỏi :

- Thưa thầy, sáng nay cô có ở nhà không thầy ?

Đứa con trai ngược lên nhìn ba, chờ đợi. Chồng Hoàng thoáng do dự, rồi nói :

- Cô đi dự đám cưới người cháu, ngày kia sẽ học tiếp nhé !

Hôm sau lên trường, Hoàng nghe có tiếng học sinh xì xào trong lớp : “Cô đi ăn đám cưới có bánh cho tụi em không cô ?”.

Hoàng ngạc nhiên, nhưng chỉ mỉm cười yên lặng.

Về nhà, gặp chồng nàng hỏi :

- Hôm qua anh đã nói gì với đám học sinh ?

Chàng cười :

- Anh bảo cô đi dự đám cưới của người cháu...

- Chết thật, em đã dặn anh rồi, mới là em đi khám bệnh kia mà !

Chàng chỉ tay vào đứa con, giọng vui vẻ :

- Con nó đã biết rồi !

19.

Con Đường Duy Nhất

Sống với người chồng làm nghề dạy học đã 10 năm, có hai đứa con, nhưng người đàn bà luôn kêu “khô quá ! khô quá”. Vì tiền lương của chồng thì có mức, mà bà ta thì tham muốn không giới hạn.

Thế là bà làm đơn ly dị chồng.

Bà về làm vợ của một ông bác sĩ đã luống tuổi, góa vợ. Bà có cả xâu chìa khóa tủ, tiền bạc dư thừa. Nhưng chỉ được vài năm, bà cảm thấy buồn chán cùng cực, bởi vì bác sĩ ngoài 8 giờ có mặt ở bệnh viện, còn lại thì ngồi luôn trong phòng khám tư nhân cho đến lúc mệt nhoài !

Không chịu nổi sự cô độc và buồn bã, bà lại làm đơn xin ly hôn ông bác sĩ giàu có nọ, để tìm kiếm hạnh phúc !

Không lâu sau, bà gặp một doanh nhân là giám đốc xí nghiệp sản xuất nước mắm. Bà về làm vợ lẽ ông ta, được bố trí ở một ngôi nhà riêng trong một con hẻm. Mọi thứ chi dung, kể cả thực phẩm, đều được vị doanh nhân cho cung cấp sẵn đầy đủ. Suốt ngày phải giam mình trong căn nhà lạnh lẽo, lại nơm nớp lo sợ bị nhận diện, người đàn bà luôn cảm thấy như một tội nhân bị

giam lỏng.

Một hôm, không chịu đựng nổi sự buồn chán, bà lên mở cửa và đi thẳng tới một ngôi chùa gần đó, hy vọng sẽ cầu xin được điều tốt lành cho mình !

Bà gặp vị Hòa thượng trụ trì, kể lể sự tình, than khóc thảm thiết. Đợi người đàn bà không còn gì để nói nữa, vị Hòa thượng ôn tồn bảo :

- Còn có một con đường duy nhất cho con !

Người đàn bà bỗng ngược lên, đôi mắt sáng quắt, giọng tha thiết

- Thừa thầy, là con đường nào ?

- Đó là con đường dẫn đến địa ngục, con ạ !

20.

Trên Xe Buýt

Tại một trạm xe buýt, người đàn ông trạc 50 đang đứng đợi xe bên một ông lão khoảng 80.

Ông lão trông còn cứng cáp, nhưng đôi mắt mờ đục, đi phải nhờ chiếc gậy. Xe buýt đến.

Gã đàn ông đưa giúp ông lão lên xe, tìm chỗ cho ông ngồi. Gã đàn ông ngồi vào chiếc ghế còn trống bên cạnh.

Xe chạy được một quãng đường, người đàn ông gọi chuyên :

- Cụ đi Qui Đức thăm con cháu hay có việc gì ?

- Con cháu tôi đi làm xa cả, tôi đi khám bệnh...

- Bệnh gì vậy, cụ ?

- Bệnh mắt !

Nhìn lên đôi mắt đỏ hoe của ông lão, gã đàn ông tỏ vẻ lo lắng :

- Mắt cụ bị bệnh lâu chưa ?

- Mới một tuần nay thôi !

Ông lão tâm sự :

- Tuần trước, mắt tôi vẫn còn sáng lắm !

- Chắc là bị nhiễm khuẩn ?

- Không ! - ông lão đáp - Bà vợ tôi mất vừa đúng một thất, tôi thương nhớ bà ấy ngày nào cũng khóc...

Gã đàn ông nhìn chăm chú lên gương mặt nhăn nheo của ông lão, lòng đầy thương cảm.

Gã nói :

- Thừa cụ, cụ vẫn còn nhiều diễm phúc hơn cháu kia mà !

Hỏi lại chính mình

Phần IV

21.

Tìm Kiếm Hạnh Phúc

Một người đàn bà đang nuôi mẹ bị bệnh lâu ngày, đã cảm thấy chán nản.

Suốt ngày hết lo việc ăn uống, thuốc thang, lại tắm rửa, giặt giũ cho mẹ. Chị ta nghĩ : “Cuộc đời mình sao vô vị và bất hạnh quá !”.

Cuối cùng, chị nghe theo lời mach bảo của người hàng xóm, tìm đến núi Linh Viên để gặp một Thiền sư đã ẩn tu ở đó hằng mấy chục năm. Theo lời người hàng xóm, Thiền sư có thể biết được việc quá khứ và cả chuyện ở tương lai !

Gặp Thiền sư đang ngồi kiết già ở tảng đá trước cửa vào động, người đàn bà sụp quỳ xuống. Giọng chị thành khẩn :

- Bạch Thầy, Thầy linh thiêng cho con biết tại sao đời con bất hạnh quá, con tìm kiếm hạnh phúc ở đâu ? con phải làm gì để có đời sống tốt đẹp hơn thế ?
Thiền sư vẫn ngồi yên nhưng giọng ông từ tốn vang lên :
- Con hiện có đời sống tốt đẹp rồi. Đâu còn đời sống nào tốt hơn thế nữa !
Người đàn bà chột hiểu. Bái tạ, trở về...

22.

Hãy Trở Về

Một người đàn ông bất hạnh đã đến tìm một Thiền sư nổi tiếng là bậc chân tu đã được chứng ngộ, để mong tìm kiếm cho mình một con đường an lạc, giải thoát.

Gặp Thiền sư, ông ta kính cẩn đánh lễ và nói :

- Thưa Ngài, cuộc đời người có 3 điều bất hạnh, nhưng con đã phải nhận đủ cả ba. Vậy thưa Ngài từ bi hãy chỉ cho con con đường nào đi đến an lạc...

Thiền sư hỏi :

- Vậy ông hiện đang sống với ai ?
- Với một con chó con - người đàn ông đau khổ đáp - con chó con ấy của một người láng giềng vừa mới tặng cho con sáng nay !

Thiền sư ôn tồn dạy :

- Ông hãy trở về với con chó ấy đi, đó là nguồn hạnh phúc đích thực của ông !

Mang Viên Long

23.

Gặp Gỡ

Gã đàn ông trạc 49 tuổi, ăn mặc sang trọng (cổ đeo cravate, áo len màu huyết dụ ngắn tay, đeo cặp kính trắng) bước lại một hiệu chuyên vá sửa giày

dép cũ, hỏi người thợ đang cặm cùi may lại chiếc giày cũ bị há miệng.

- Thưa ông, ông có biết nhà thơ HHT không ạ ?

- Nhà ông ấy ở đây !

- Vậy ông ấy có ở nhà không ạ ?

- Có - người thợ ngược lên - là tôi đây mà !

- Là ông ?! - Gã đàn ông thoáng ngạc nhiên

- Vâng, xin mời ông ngồi chơi !

Người thợ liếc nhìn chiếc ghế xếp thấp lè tè, rồi lại cúi xuống tiếp tục may nốt thêm mấy mũi kim đang dở dang.

Gã đàn ông vội nói :

- Tôi cùng đi với vợ tôi, xin lỗi...

Người thợ - là nhà thơ HTT - ngược lên nhìn, thấy gã đàn ông bước lên một chiếc xe con màu xám bóng láng đậu bên kia đường.

Xe chạy...

Nhà thơ bật cười :

- Lại một tên vừa trốn khỏi nhà thương điên !

24.

Ở Một Lớp Học

Ông giáo Phan tuy đỗ Hoàng giáp nhưng không ra làm quan, chỉ mở một lớp dạy học ở quê. Học trò trong xã, huyện và cả tỉnh tìm đến học rất đông. Môn sinh của ông, đã có nhiều người đỗ đạt cao, có người làm quan tới chức Tổng đốc, Thượng thư...

Một hôm, ông hỏi đám học trò :

- Trong thế gian này, hạng người nào có óc tưởng tượng vượt bậc nhất ?

Người học trò thứ nhất :

- Thưa sư phụ, là nhà thơ ạ !

Ông giáo lắc đầu.

Người thứ hai :

- Bẩm thầy, là nhà khoa học ạ !

Ông giáo Phan cũng lắc đầu.

Người thứ ba :

- Thưa thầy, là người xem que, bói tướng ạ !

Ông giáo Phan chỉ mỉm cười, im lặng.

Người thứ tư :

- Là nhà chính trị ạ !

- Thôi ! - ông giáo Phan nói - Sự bất quá tam, đã có đến bốn trò trả lời đều không đúng, các con có muốn biết chăng ?

- Dạ thưa, muốn ! - cả lớp đồng thanh đáp.

- Là người đàn bà, các con ạ ! Họ có thể tưởng tượng là vợ của một ông vua, quan đại thần, hay một tay lái buôn mà không có chút gì do dự...

Hỏi lại chính mình

Phần V

25.

Cắt Hộ Khẩu

Căn nhà ở cuối đường H, thị trấn Y tuy là nhà cấp 4 nhưng sạch đẹp, khang trang.

Vợ chồng Vân Như đang sống ở đó với hai đứa con : Một trai lên 6 và một bé gái được 3 tuổi.

Vân Như là giáo viên, dạy trường Mẫu giáo liên cơ, dành cho trẻ dưới 6 tuổi. Chồng nàng nghỉ lái xe cho công ty Thiết kế Xây dựng, về làm tài cho một chủ xe khách chạy tuyến Sài Gòn.

Lương có tăng lên gần gấp đôi, được chủ bao ăn nhưng Thế - chồng Vân Như - thường nằm luôn ngoài đường, ít khi về nhà như bấy lâu.

Khoảng 6 tháng sau, thì Thế vắng mặt, đã không gửi tiền về nuôi con, lại gửi thư về đòi vợ đi làm gấp cho anh tờ giấy “Báo chuyển nhân khẩu - hộ khẩu”. Anh ta nêu lý do : Sẽ tìm cách đưa dần vợ con vào Sài Gòn để làm ăn, sinh sống.

Vân Như tìm đến hỏi ý kiến chị mình. Người chị nói : “Giấy báo chuyển NK- HK là bước đầu để cắt hộ khẩu. Nó đã không thương yêu vợ con, tìm cơ sống riêng - giống như một cuộc “ly hôn giả trá thâm lặng” vậy ! Em đừng đại dốt đồng ý đi xin giấy cho nó - quân tệ bạc !”

Thực ra, lời chị cũng đã có lúc Vân Như nghĩ tới : “Đã xem thường, bỏ bê vợ con, làm gì anh ấy có lòng tốt lo cho gia đình như thế ?”

Nàng vội đến hỏi ý ông già hàng xóm - ông ta là một ông giáo đã nghỉ hưu gần 10 năm nay. Ông giáo già suy nghĩ hồi lâu, thở dài : “Đã như thế rồi, cháu cũng không nên giữ nó lại làm gì. Tình yêu là sự hy sinh, tự nguyện. Nó đã bội bạc, kiếm nơi sướng thân, thì có giữ nó lại, cháu lại càng đau khổ hơn ! Cháu chẳng nghe câu ca dao mình nói : “Đã rằng là nghĩa vợ chồng, Dầu cho nghiêng núi, cạn sông chẳng rời” đó sao ? Nó đã chẳng còn chút tình nghĩa nào cả !”

Vân Như đi làm giấy “Báo chuyển NK- HK “ cho Thế. Theo lời của Thế, nàng gửi thư phát nhanh vào Sài Gòn theo địa chỉ của chồng.

Thư gửi buổi sáng, ngay buổi chiều Vân Như nhận được điện báo của Công

an tỉnh Đồng Nai :”Yêu cầu chị đến ngay bệnh viện đa khoa Biên Hòa để nhận xác chồng là anh Nguyễn Cao Thế chết vì tai nạn xe cộ !”

Ông giáo hàng xóm nghe tin - đến thăm nàng.

Ông nói :

- Thôi, cháu đừng buồn ! Bây giờ đủ duyên để cẩu cắt hộ khẩu cho chồng cháu luôn rồi, khỏi cần phải báo chuyển.

26.

Chiếc Bình Cỗ

Bà Phú Đạt là chủ hiệu buôn bán vải lớn nhất huyện thời ấy. Bà còn sở hữu một hiệu thuốc đại lý cho “Những nhà thuốc cao đơn hoàn tán” danh tiếng do chồng để lại.

Điều quan trọng hơn, có lẽ bà còn là chủ một chiếc bình cỗ, mà ai ai cũng cho là vô giá do một quan năm người Pháp gởi cho chồng bà lúc rút đi về Pháp.

Bà Phú Đạt đang ở vào tuổi 30 nhưng có nhan sắc, dù đã có đến 3 con.

Sắc đẹp và tài sản quý báu của bà, khiến cho nhiều người đàn ông lui tới, tán tỉnh và cầu xin kết hôn. Sắc đẹp và tài sản, đôi khi cũng là một tai hoạ.

Hai năm đầu khi chồng mất, bà thủ tiết, thờ chồng - nuôi con.

Ca dao có câu : “Gái khôn, trai phỉnh, lâu buồn cũng xiêu !”, rất đúng với trường hợp của bà Phú Đạt : Bà từ chối nhiều mai mối tốt đẹp, nhưng lại “mắc bẫy” gã đàn ông ở gần nhà.

Người đàn ông này có tóc hơi quăn, mũi kết. Có vợ 2 con, nhưng đặc biệt nhất là cái miệng của gã. Gã nói nhiều, nói dẻo. Và nói những lời gian dối hay ngọt ngào không chút ngượng ngùng.

Bà Phú Đạt có với gã một đứa con trai. Và, từ đó - gã bắt đầu di chuyển của cải của bà Phú Đạt. Hết thứ quý di dời, gã bắt đầu moi móc. Nếu gã sự ngăn

trở của bà Phú Đạt hay bà con của bà, gã dung chiếc miện không xuể, lại dung cả tay và chân ! Gã dung đứa con như một tấm lá chắn.

Trong nhiều vật quý đã moi được, có chiếc bình cổ.

Vài năm sau, gia cảnh suy sụp, bà Phú Đạt lâm bệnh nặng vì quá buồn rầu ! Bà chết năm 34 tuổi.

Mười năm sau nữa, người em thứ 5 của gã đàn ông nọ, vác rựa rượt đuổi ba người anh - trong đó có gã, để đòi “chia gia tài, phải có chiếc bình cổ”.

Hai mươi năm tiếp theo, vợ chồng người em thứ 5 lần lượt ra đi : Ông mất vì ung thư dạ dày, ba mất sau gần 2 năm vì sinh đẻ. Đứa con trai trưởng của người em thứ 5 sau khi bán sạch các món đồ quý, đem chiếc bình cổ ra treo giá...

Bốn anh em, ba trai một gái, ai cũng đòi phần lấy chiếc bình cổ, hay ít ra, bán chiếc bình chia đều làm 4 phần.

Người anh cả không bao giờ chịu nhượng bộ, vì vợ anh ta luôn nặng nề đòi hưởng lợi một mình.

Kết quả là một cuộc gây gổ. Đánh chém bằng rựa, dao. Người anh cả bị vết chém. Vào đầu, chết tức tức. Người em trai kè, phải vào bệnh viện vì chấn thương sọ não.

Hai người em út, đang chờ ngày ra tòa !

Chiếc bình cổ quý vẫn còn tro tro như một tai họa khủng khiếp.

27.

Cù lần

Tuyết Loan có một người bạn cũ thời cấp hai, tìm đến nhà thăm.

Chồng nàng đang nghỉ trưa ở một căn phòng kế bên, cửa sổ mở ra phòng khách được tấm màn vải hoa che chắn.

Người bạn tay xách chiếc valise Samsonite nhỏ, thắt lưng đeo điện thoại di

động Nokia bước xuống xe hơi riêng.

Tuyết Loan đơn đả ra tận cửa đón :

- Có phải Tấn Phát không ?

Tấn Phát - tên người bạn - cười :

- Tấn Phát đây ! Còn nhớ dai đó chứ ? Loan vẫn xinh như dạo nào...

Tuyết Loan mời bạn vào ghế ngồi, nở nụ cười rất tươi, nhìn Tấn Phát :

- Làm sao Loan quên được kia chứ ?

- Loan thấy có gì khác không ?

- Có, nhiều thứ lắm, nàng lại cười.

Nàng muốn nói “có chứ, sang trọng, modern, hào hoa nữa”, nhưng kịp giữ lại.

- Anh có nhà không Loan ? - Người bạn hỏi giọng dò xét.

- Có - nàng ngập ngừng - nhưng đang bận !

Người bạn tâm sự :

- Lũ mình xa nhau để chừng trên 30 năm rồi nhỉ ?

- À, hơn 30 năm rồi mới được gặp lại ! - Nàng buông thông - buồn thật, đôi lúc nhớ lại thời cũ ...

Người bạn kéo trong xách tay nhỏ ra gói thuốc Dunhill xanh - bật quẹt ga, thở khói.

- À, Loan nghe nói anh làm Giám đốc xí nghiệp giày da xuất khẩu gì đó phải không ?

- Đúng rồi, sao Loan biết ?

- Nghe bạn bè kể lại...

- Nay, anh nhà làm nghề gì vậy ? - Tấn Phát đưa mắt nhìn quanh căn phòng.

- Dạy học - nàng thở dài - nhưng đã nghỉ rồi !

Nàng đưa tay lên che miệng, cười :

- Cù lần lắm !

Vài năm sau, lại một người bạn đến nhà Tuyết Loan thăm cho biết vợ chồng Tấn Phát đã ly hôn. Theo lời báo chí đăng tải thì chính vợ lớn anh ta cung cấp đầy đủ các tài liệu làm ăn phi pháp của chồng, trong đó có vụ buôn lậu ma túy nhân những chuyến đi ra nước ngoài của Tấn Phát.

Tuyết Loan thoáng bang hoàng : “Tội nghiệp cho anh ấy nhỉ ?”

Chồng nàng đốt một điếu thuốc, điềm tĩnh nói :

- Hạng cù lần như bọn anh còn lâu mới theo kịp anh ấy nhỉ ?

Đánh máy: CTT

Nguồn: Nhà xuất bản Văn Nghệ 2006

Được bạn: Ct. Ly đưa lên

vào ngày: 12 tháng 9 năm 2010